

STUDENCIE MASZ PRAWO!

Dzięki reformie szkolnictwa wyższego stajesz się równorzędnym partnerem dla uczelni. Karta Praw Studenta to zbiór podstawowych zasad, które chronią interesy studentów.

Masz prawo wiedzieć, że:

1. Jesteś najważniejszym podmiotem uczelni.

Kształcenie na studiach jest zorientowane na Ciebie. Dlatego jednym z celów wprowadzanych od 2011 r. zmian na uczelniach jest stworzenie przejrzystych zasad studiowania i podnoszenie jakości kształcenia. Co więcej, studia to nie tylko gromadzenie wiedzy, ale także zdobywanie konkretnych umiejętności i kompetencji społecznych. Reforma szkolnictwa wyższego dała uczelniom nowe możliwości współpracy z pracodawcami. Wybitni przedstawiciele przemysłu mogą prowadzić wykłady i ćwiczenia, a nawet razem z nauczycielami akademickimi opracowywać programy studiów, odpowiadające na potrzeby rynku pracy.

Daliśmy także uczelniom autonomię w tworzeniu programów studiów. Jest tylko jeden warunek – programy muszą spełniać kryterium efektów kształcenia. Po to wprowadzamy Krajowe Ramy Kwalifikacji. Dzięki nim to, czego nauczysz się na studiach będzie mogło być łatwo porównywane z wiedzą studentów innych uczelni nie tylko w Polsce, ale również w krajach Unii Europejskiej.

Z myślą o studentach zmieniliśmy system pomocy materialnej. Trafia na nią coraz więcej pieniędzy z budżetu państwa - ponad 1,6 mld zł każdego roku - w szczególności do tych, którzy jej potrzebują. Uprościliśmy zasady przyznawania stypendium socjalnego, a stypendium naukowe rzeczywiście trafia do najlepszych i wynosi nawet 15 tysięcy złotych rocznie. Może je otrzymać do 10 proc. osób wyróżniających się na danym kierunku. Różne rodzaje pomocy można łączyć. Dla najlepszych studentów stworzyliśmy ponadto specjalne programy. To na przykład Diamentowy Grant, który otwiera wybitnym studentom drogę do kariery naukowej i realizacji badań.

2. Każdy maturzysta ma równe szanse w dostępie do studiów bezpłatnych.

Studiowanie nadal jest bezpłatne. Za naukę na studiach stacjonarnych w uczelni publicznej nie trzeba płacić przez cały czas trwania studiów. Masz też prawo do darmowego studiowania na międzywydziałowych studiach interdyscyplinarnych, gdzie w ramach indywidualnego programu łączysz interesujące Cię dziedziny.

3. Każdy student ma równe szanse w dostępie do studiów na drugim kierunku.

Wprowadzając nowy model dostępu do studiów na drugim kierunku, otworzyliśmy drogę do bezpłatnego studiowania dla większej grupy kandydatów na studia. Każdy może też podjąć równoległe studia na drugim kierunku i przez pierwszy rok są one bezpłatne. Jeśli będziesz dobry i znajdziesz się wśród 10 proc. najlepszych studentów, nie zapłacisz za kolejny rok nauki.

4. Uczelnia nie może pobierać opłat za egzaminy i podstawowe usługi edukacyjne.

Stworzyliśmy katalog bezpłatnych usług edukacyjnych. Uczelnia nie może żądać od studentów dodatkowych opłat za egzaminy, egzaminy dyplomowe, poprawkowe i komisyjne, wpis na kolejny semestr i rok studiów ani za złożenie i ocenę pracy dyplomowej czy wydanie suplementu do dyplomu. Katalog obejmuje wszystkich studentów – zarówno z uczelni publicznych, jak i niepublicznych. Szkoły bezprawnie pobierające pieniądze za usługi, które powinny być świadczone za darmo, są kontrolowane i upominane. Wkrótce wprowadzone zostaną dodatkowe sankcje, które będą nakładane na uczelnie obchodzące ustawowe zakazy i naruszające prawa studenta.

5. Prawa studenta chroni umowa cywilno-prawna z uczelnią publiczną i niepubliczną.

Wszystkie uczelnie muszą podpisywać takie umowy z każdym studentem. Dzięki temu rozpoczynając studia wiesz, jakie są dokładne warunki Twojego studiowania. Jeśli studiujesz na uczelni publicznej, zapisy umowy powinny określić m.in. do czego masz prawo, jakie są obowiązki i co gwarantuje Ci uczelnia, na jakich zasadach możesz zmienić kierunek, a także jakie są koszty powtórzenia roku lub nieukończenia studiów w najkrótszym możliwym terminie. Umowy ze studentami uczelni prywatnych, studiów zaocznych i wieczorowych muszą określać także wielkość i sposób płacenia czesnego. Umowa gwarantuje, że nie spotkają Cię przykre niespodzianki, jak np. zmiana programu studiów w trakcie ich trwania.

6. Uczelnia nie może pobierać od studenta żadnych dodatkowych opłat nieprzewidzianych w umowie ze studentem.

Obowiązkowa umowa z uczelnią daje Ci ochronę również wobec niewłaściwie i niespodziewanie wprowadzanych zobowiązań finansowych. Uczelnie niepubliczne otrzymują przychody z tytułu czesnego. Uczelnie publiczne też mogą pobierać opłaty m.in. za świadczone usługi edukacyjne związane z kształceniem studentów na studiach niestacjonarnych. Jednak jeżeli uczelnia stosuje nieuczciwe praktyki i nielegalnie pobiera od Ciebie opłaty za usługi inne niż zapisane w umowie, możesz walczyć o swoje prawa.

Wyjaśnienie dotyczące katalogu usług edukacyjnych

7. Każdy student ocenia pracę nauczyciela akademickiego.

Pamiętaj, że nauczyciele akademicy pracują dla Ciebie. Nikt lepiej niż Ty nie zna ich mocnych i słabych stron. Kadra naukowa też musi się starać. Zajęcia powinny być merytoryczne, wykłady i ćwiczenia prowadzone ciekawie oraz w przystępny sposób. Nauczyciele akademicy muszą mieć dla Ciebie czas. To między innymi od Twojej opinii zależy, czy wykładowca będzie nadal prowadził zajęcia ze studentami. Oceny będą dokonywane co dwa lata (w przypadku profesorów mianowanych co cztery). Jeśli nauczyciel akademicki dwukrotnie zostanie oceniony negatywnie, straci pracę.

8. Każdy student ma prawo do jawnej obrony pracy dyplomowej.

Obrona pracy licencjackiej, magisterskiej czy inżynierskiej nie musi się odbywać za zamkniętymi drzwiami. Na wniosek promotora lub studenta może być jawna. Możesz zaprosić na nią przyjaciół, czy przyszłego pracodawcę, przed którym chcesz się pochwalić swoją pracą dyplomową. W razie wątpliwości będziesz mógł też przekonać się, czy jesteś oceniany merytorycznie, a profesor ma szansę zaprezentować przed ekspertami z danej dziedziny efekty Waszej współpracy.

9. Uczelnia prowadzi obowiązkowy monitoring losów zawodowych studentów w celu dostosowania programów do potrzeb rynku pracy.

Monitoring losów zawodowych to cenne źródło informacji zarówno dla uczelni, jak i dla Ciebie. Uczelnia ma obowiązek wiedzieć, jak radzą sobie na rynku pracy osoby, które wcześniej ukończyły kierunek, który teraz Ty studiujesz. Dzięki temu może zmodyfikować swoją ofertę edukacyjną, aby w przyszłości zwiększyć szanse absolwentów na znalezienie dobrej pracy. Dla Ciebie monitoring oznacza, że masz obraz tego, gdzie i po jakim czasie od uzyskania dyplomu Twoi starsi koledzy znaleźli zajęcie. To również sygnał dla maturzystów, który kierunek i szkołę wybrać.

Na ostatnim roku studiów licencjackich i magisterskich oraz przed obroną pracy doktorskiej uczelnia poprosi Cię o wypełnienie formularza, dzięki któremu będzie mogła monitorować Twoje losy na rynku pracy. W ten sposób także i Ty pomożesz przyszłym pokoleniom studentów.

10. Rzecznik praw absolwenta działa na rzecz szybkiego wejścia absolwentów na rynek pracy.

Studia to przepustka do rynku pracy, a Rzecznik Praw Absolwenta jest Twoim sprzymierzeńcem. Działa od 2011 roku. Jego zadanie to monitorowanie losów absolwentów i rekomendowanie takich rozwiązań prawnych, które pozwolą im lepiej odnaleźć się na rynku pracy. Sprawdza np. czy programy studiów dobrze przygotowują do wykonywania konkretnych zawodów. Z prośbą o pomoc do Rzecznika może zwrócić się każdy absolwent.

Obecnie Rzecznikiem jest Bartłomiej Banaszak – międzynarodowy ekspert ds. jakości kształcenia, były przewodniczący Parlamentu Studentów RP, ekspert Państwowej Komisji Akredytacyjnej oraz członek Komitetu Wykonawczego Europejskiej Unii Studentów.

Źródło: www.nauka.gov.pl